УДК 336.201.3, 336.221.4

Тимченко Олена Миколаївна,
д-р екон. наук, проф., професор кафедри фінансів,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: o_tymchenko@ukr.net
Сибірянська Юлія Володимирівна,
канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: Sybirianska@kneu.edu.ua

АЛЬТЕРНАТИВНА МОДЕЛЬ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. При розробці заходів податкової реформи важливо чітко розуміти результат, якого треба досягти. Цей результат — нова структура податкової системи України, яку необхідно логічно осмислити і математично розрахувати, визначивши загальний рівень податкового навантаження та частки податків у ВВП і загальному обсязі податкових надходжень. Авторська розробка альтернативної структури податкової системи України представлена у даній статті. Автори обґрунтували основні пріоритети у формуванні нової структури податкової системи України, мінімальні та максимальні межі загального рівня податкового навантаження та часток податків у ВВП і за допомогою програмного забезпечення отримали альтернативну структуру, яка відповідає заданим параметрам і поставленій меті реформування. Автори пропонують заходи з реформування механізмів справляння податків, які слід вжити, щоб реалізувати нову модель податкової системи. Подальші дослідження можливі лише після апробації запропонованих рекомендацій на практиці.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: податки, податкова система, податкова реформа, податкове навантаження.

Постановка проблеми та її зв’язок із важливими науковими та практичними завданнями. Податкова реформа уряду 2014–2015 років не призвела до досягнення поставленої мети — покращення умов ведення бізнесу в Україні з одночасним підвищенням показників України в міжнародних рейтингах, підвищення ефективності використання ресурсів економіки [1]. Основна причина, на нашу думку, це відсутність чіткого розуміння результату, якого треба досягти. Результат податкової реформи можна представити у вигляді моделі податкової системи України. Йдеться про її нову структуру, яку можна математично визначити через процентне співвідношення між податками та зборами, що входять до складу податкової системи України. Ця структура має бути науково обґрунтована, відбивати концептуальні засади податкової реформи та її основну мету — створення податкової системи, сприятливої для забезпечення довгострокового економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пошук шляхів удосконалення податкової системи України не є новим напрямом наукових досліджень. До вивчення та вирішення питань реформування податкової системи України доклало зусиль чимало провідних економістів, ідеї яких знайшли відображення у численних наукових працях. Особливо варто відмітити праці Ю. Б. Іванова, А. І. Крисоватого, І. А. Майбурова, В. М. Мельника, В. М. Опаріна, А. М. Соколовської, В. М. Федосова, П. В. Цимбала.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Віддаючи належне доробку науковців, зазначимо, що моделюванню структури податкової системи на основі математичних розрахунків приділяється недостатньо уваги. Можливо, це наслідок позиції багатьох учених, що розробляти таку структуру не варто. Дійсно, ми завжди аналізували структуру податкової системи за фактичними надходженнями і на основі отриманих результатів обґрунтовували пропозиції щодо її вдосконалення. Не заперечуючи проти такого підходу, вважаємо, що він має бути доповнений спробами побудови моделі податкової системи, якої треба досягти унаслідок її реформування. Автори статті вже мають напрацювання у цьому аспекті. Зокрема, кількісна оцінка структурних зрушень у податковій системі України з метою визначення фіскальних ефектів уперше була зроблена авторами статті в контексті пошуку шляхів мінімізації податкового боргу [2]. Продовжуючи дослідження у цьому напрямі у наступній публікації були враховані зміни в податковій системі України, які відбулися після прийняття Податкового кодексу [3]. Також слід відмітити працю, в якій дана проблема розглядалася під кутом зору оптимізації розподілу податкового навантаження [4]. Враховуючи складні економічні умови, які потребують адекватних змін у податковій системі України, ми внесли корективи у наші попередні напрацювання стосовно обґрунтування обмежень часток податків у ВВП, що обумовило відповідні зміни у раніше представленій моделі.

Формулювання мети і завдання дослідження — розробити модель податкової системи України, за якої:

- обсяг податкових надходжень до бюджету буде достатнім для фінансування видатків;
- оподаткування відповідатиме принципу соціальної справедливості;
- загальний рівень податкового навантаження та його розподіл між категоріями платників, споживанням, доходами та майном сприятиме збільшенню споживчого попиту, активізації бізнесу і, як наслідок, зростанню ВВП та рівня життя населення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Виходячи з поставленого завдання, першим кроком розробки нової моделі податкової системи України має бути обґрунтування загального рівня податкового навантаження. У цьому питані ми виходимо з класичного теоретичного підходу, суть якого у тому, що обсяг податкових надходжень залежить від обсягу видатків бюджету. Останні ж, у свою чергу, залежать від функцій держави. Оскільки конституційна реформа не завершена і функції держави остаточно не визначені, висновок щодо величини видатків бюджету, що враховуватиметься при обґрунтуванні загального рівня податкового навантаження, ми будемо робити на основі аналізу видатків бюджету за 2000–2014 роки. Не наводячи усі деталі проведеного аналізу, зауважимо, що аналіз проводився під кутом зору достатності видатків для якісного забезпечення наданих державою соціальних гарантій і виконання інших функцій. За результатами аналізу ми зробили висновок, що їх нинішній рівень варто прийняти за максимальний. Цей висновок ґрунтується на таких міркуваннях. Ми бачимо, що видатки бюджету не забезпечують ані конкурентну заробітну плату працівникам бюджетної сфери, ані якісне надання державних благ. Це результат неправильного розподілу коштів між статтями витрат, їх неефективного використання та розкрадання за допомогою корупційних схем. Зважаючи на це, ми вважаємо, що участь держави у розподілі ВВП не повинна збільшуватися, а навіть навпаки, має зменшуватися. Тому, відштовхуючись від фактичного рівня централізації ВВП, як гранично допустимого, ми будемо обґрунтовувати можливості його зменшення для встановлення діапазону пошуку оптимального рівня податкового навантаження.

Видатки бюджету фінансуються не тільки за рахунок податків, а й за рахунок інших статей, а саме: неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, офіційних трансфертів, цільових фондів. Проаналізувавши динаміку та структуру надходжень бюджету, відмінних від податкових, ми зробили висновок, що середній рівень покриття видатків Зведеного бюджету України за рахунок податкових надходжень за досліджуваний період становив близько 75 %. Вважаємо, що у перспективі за умови вдосконалення механізму адміністрування податкових платежів частка неподаткових платежів як ненадійних джерел фінансування видатків має зменшитись до 10–15 % сукупних доходів Зведеного бюджету.

Тому для розрахунку мінімального рівня податкового навантаження будемо враховувати коефіцієнт покриття видатків 0,85. На цю величину скоригуємо показник, що відображає співвідношення видатків Зведеного бюджету та ВВП. Останній у кореляції з коефіцієнтом покриття видатків за рахунок податкових надходжень наведено на рис. 1.

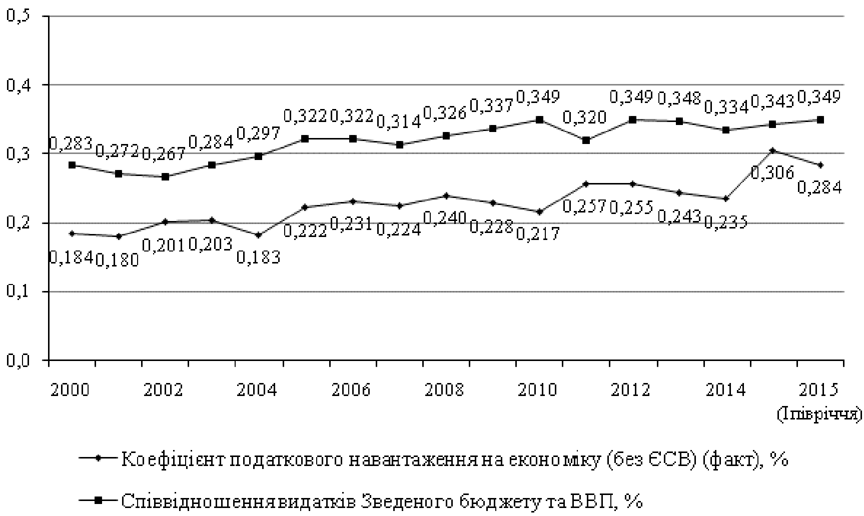

Рис. 1. Динаміка частки видатків Зведеного бюджету у ВВП і коефіцієнта податкового навантаження у 2000–2015 (І півріччя) рр.

Джерело: побудовано автором за даними Державної казначейської служби України, Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України [5–7].

Як видно з рис. 1, частка видатків бюджету у ВВП і податкове навантаження на економіку мають тенденцію до зростання. За 15 років податкове навантаження на економіку зросло в 1,7 разу (з

18,4 % до 30,6 %), а частка видатків Зведеного бюджету у ВВП — в 1,2 разу (з 28,3 % до 34,3 %). У середньому частка видатків бюджету у ВВП за досліджуваний період становить 0,31. Скоригувавши цей показник на коефіцієнт покриття видатків податковими надходженнями (0,85), маємо мінімальний рівень податкового навантаження (без врахування ЄСВ) — 26,4 %. Частка ЄСВ у ВВП у 2000–2014 рр. збільшилася з 11 % до 11,87 % . Враховуючи дефіцит коштів Пенсійного фонду України, у подальших розрахунках доцільно враховувати максимальний показник, тобто 11,87 %**.** Таким чином, максимальний рівень податкового навантаження з урахуванням ЄСВ (єдиний соціальний внесок є обов'язковим цільовим платежем, який створює навантаження як на фізичних осіб, так і на суб'єктів господарювання у частині нарахування на фонд оплати праці, і враховується при визначенні податкового коефіцієнта) становить 38,27 %.

Оцінимо можливості зменшення даного рівня податкового навантаження. На нашу думку, орієнтиром може стати податковий коефіцієнт постсоціалістичних країн і колишніх республік СРСР (табл. 1).

Таблиця 1

ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ В ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНИХ КРАЇНАХ — ЧЛЕНАХ ЄС, 2012 Р.

Країни	**Податкове навантаження з урахуванням ЄСВ**		**Податкове навантаження без урахування ЄСВ**	
	2000	*2012*	*2000*	*2012*
Болгарія	31,5	27,9	20,7	20,7
Латвія	29,7	27,9	19,7	19,5
Литва	30,9	27,2	20,7	16,2
Польща	32,6	32,5	19,6	20,2
Румунія	30,2	28,3	19,1	19,5
Словаччина	34,1	28,3	19,9	15,8
Угорщина	39,8	39,2	26,5	26,0
Чехія	33,8	35,0	18,8	19,4
Естонія	31,0	32,5	20,1	21,1

Джерело: розраховано авторами за даними [8].

Як свідчать наведені у табл. 1 дані, в аналізованих країнах, за винятком Угорщини, податковий коефіцієнт з урахуванням ЄСВ є нижчим, ніж максимальна величина цього показника, яку ми закладаємо у модель. Податковий коефіцієнт, виключаючи ЄСВ, є нижчим за аналогічний показник в Україні в усіх аналізованих країнах, і у середньому становить 20,5 %. Цю величину ми і будемо використовувати при побудові моделі як нижню границю, тобто мінімальний рівень податкового навантаження

Для обґрунтування нової моделі податкової системи України проаналізуємо її фактичну структуру з урахуванням змін, що відбулися з 1 січня 2015 року. Останні відображають, принаймні, проміжні результати податкової реформи Уряду. Відмітимо, що не змінилася частка ПДВ як основного бюджетоформуючого податку, і цей факт ми оцінюємо позитивно. Також до позитивних змін слід віднести збільшення частки мита, що свідчить про результативність заходів із протидії контрабанді та можливості підвищення рівня реалізації фіскального потенціалу мита. Натомість, слід звернути увагу, що на 1 % зменшилася частка акцизного податку, що потребує з'ясування причин такої динаміки. Адже, якщо зменшилося споживання підакцизних товарів, то це сигнал, що у майбутньому фіскальна роль цього податку може знижуватися. Як показали результати попередніх досліджень, збільшення ставок на лікеро-горілчані та тютюнові вироби, яке спостерігалося протягом 3-х останніх років, призвело до зменшення обсягів виробництва деяких видів цих товарів. З точки зору регулюючого ефекта, спрямованого на зменшення споживання шкідливих для здоров'я товарів, таку тенденцію слід оцінити позитивно. Однак, ще не факт, що споживання, дійсно, зменшилося. Не виключено, що частина оборотів перейшла в «тінь» або люди почали використовувати саморобні замінники. Ці обставини вимагають виваженішого підходу до подальшого підвищення ставок акцизного податку для збереження його фіскальних позицій у структурі податкової системи України.

Тривожною є тенденція до зменшення частки ПДФО і водночас збільшення частки податку на прибуток підприємств. Враховуючи, що за даними Державної служби статистики України у І кварталі 2015 року збільшилася кількість збиткових підприємств і суттєво зменшився фінансовий результат до оподаткування, порівняно з І кварталом 2014 року, посилення фіскальної ролі податку на прибуток вбачається досить дивним. За нашими припущеннями, це можливо лише за умови переплати цього податку до бюджету. Наші припущення частково підтверджуються опитуванням платників, які констатували факт переплати податку на прибуток до бюджету.

Негативно слід оцінити відсутність змін у майновому оподаткуванні та зменшення фіскальної ролі екологічного податку та платежів за ресурси. Надходження податку на нерухоме майно та транспортного податку настільки малі, що у структурі податкової системи до і після вживання заходів з реформування частка цих податків фіксується як 0 %.

Оцінюючи результати податкової реформи Уряду, слід також звернути увагу на суттєве збільшення податкового навантаження на економіку за рахунок саме податків на споживання та податків на прибуток підприємств і доходи фізичних осіб (табл. 2).

Таблиця 2

ЧАСТКА ПОДАТКІВ У ВВП, %

	2014	2015 (І квартал)	2015 (І півріччя)
ПДВ	**8,9**	**11,7**	**10,4**
Акцизний податок	**2,9**	**3,4**	**3,4**
Мито	**0,8**	**1,7**	**1,9**
Податок на доходи громадян	**4,8**	**5,6**	**5,5**
Податок на прибуток підприємств	**2,6**	**4,5**	**3,0**
Податки на власність	0,0	0,0	0,0
Екологічний податок	0,3	0,2	0,2
Податок на майно	0,01	0,01	0,03
Податок на землю	0,8	0,9	0,9
Транспортній податок	0,0	0,00	0,00
Рентна плата	1,5	1,2	1,7
Інші податки та збори	0,9	1,4	1,27
Податкові надходження	**23,51**	**30,61**	**28,35**

Джерело: розраховано автором за даними [5, 7]

Підвищення загального рівня податкового навантаження разом із скороченням видатків дало змогу вирішити завдання фінансової консолідації. Проте це мало ряд негативних наслідків. Збільшення податкового навантаження на доходи фізичних осіб та на споживання разом із зростанням цін і заморожуванням заробітних плат та пенсій призвело до збідніння населення і скорочення споживчого попиту і, як наслідок, до падіння обсягів виробництва. Про це свідчать дані Експрес-випусків Державної служби статистики України, що характеризують динаміку: ВВП загалом і за галузями господарювання, обсягів роздрібної та оптової торгівлі, кінцевих споживчих витрат. Отже, для запобігання подальшому спаду економіки і створення передумов для економічного зростання заходи з реформування податкової системи мають зазнати змін.

Нижче ми пропонуємо власний варіант нової моделі податкової системи України.

Спочатку окреслимо основні орієнтири стосовно співвідношення податків і зборів, виходячи з розроблених концептуальних засад. Враховуючи спільність основних рис існуючої моделі податкової системи України і податкових систем постсоціалістичних країн ЄС, а саме її базування на непрямих податках узагалі і податках на споживання зокрема, перелік основних податків, близька модель ПДФО і ПДВ, ми не бачимо підстав для зміни моделі податкової системи України в частині збереження випереджаючої ролі податків на споживання і закріплення тенденції перевищення фіскальної значимості ПДФО над податком на прибуток у формуванні доходів бюджету з одночасним зменшенням частки цих податків у структурі податкової системи України. Проте зміни мають відбутися в структурі самого ПДФО у напрямі вирівнювання його часток, що припадають на трудові та пасивні доходи. Збільшенню підлягає частка майнових та екологічних податків. Зменшення податку на прибуток дасть змогу послабити податкове навантаження на бізнес, створити умови для притоку інвестицій. Зменшення податкового навантаження на доходи фізичних осіб сприятиме зростанню споживчого попиту, відтак збільшенню надходжень ПДВ до бюджету.

Враховуючи окреслені орієнтири стосовно змін у структурі податкової системі України, частка кожного податку повинна бути визначена математично через побудову економіко-математичної моделі, що імітує реформовану податкову систему.

При обґрунтуванні обмежень щодо часток кожного податку необхідно задати такий розподіл податкового навантаження між споживанням, доходами та майном, який: 1) сприятиме реалізації принципу справедливості оподаткування (зміщення податкового навантаження на заможніші верстви населення через диференційований підхід до оподаткування рухомого та нерухомого майна, підвищення ставок оподаткування дивідендів фізичних осіб та роялті); 2) забезпечуватиме зростання прибутків, інвестицій, кінцевих споживчих витрат і доходів населення.

Обмеження щодо обсягів статті не дають можливість навести усі логічні умовиводи та міркування авторів щодо обґрунтування обмежень. В узагальненому вигляді обґрунтовані обмеження можна представити у вигляді табл. 3.

Таблиця 3

ОБМЕЖЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

	Види податків	Обмеження оптимізаційної моделі податкового навантаження (частка у ВВП , %)	
		Minimum limit	*Maximum limit*
X1	Податок на нерухоме майно	0,01	1
X2	Транспортний податок	0,00	0,5
X3	Плата за землю	0,9	0,9
X4	Податок на доходи фізичних осіб	3,0	4,3
X5	Рентна плата	1,2	1,7
X6	Мито	1,7	1,9
X7	Екологічний податок	0,2	0,4
X8	Акцизний податок	3,4	3,8
X9	Податок на додану вартість	7,9	8,9
X10	Податок на прибуток підприємств	1,6	1,9
X11	Інші податки	0,59	1,1
Y	Всього у % до ВВП	20,5	26,4

Джерело: розраховано автором за даними [5, 7]

Отже, для побудови моделі оптимізації податкового навантаження в Україні ми ввели змінні:

$$У = Х1 + Х2 + Х3 + Х4 + Х5 + Х6 + Х7 + Х8 + Х9 + Х10 + Х11.$$

За умови, що $\frac{\text{ПДВ} + \text{Мито} + \text{АП}}{\text{ПН}} \geq 55{,}5\ \%\ \text{ПН}$.

За допомогою програмного забезпечення MS Excel «Пошук рішення» розраховано можливі варіанти альтернативної структури податкової системи України, які передбачають перерозподіл податкового навантаження між видами зміщення його в бік майнового оподаткування (рис. 2).

За результатами моделювання можна зробити висновок, що за будь-якого рівня податкового навантаження в діапазоні 21.0–26.0 % забезпечується випереджаюча роль податків на споживання, при цьому частка останніх збільшується порівняно чинною структурою податкової системи України. Найоптимальнішим, на нашу думку, є податкове навантаження від 21 % до 22,5 %. За такого рівня зменшується податкове навантаження на доходи фізичних осіб. У результаті вивільнені кошти можуть спрямовуватися на споживання, що, в свою чергу, призведе до зростання не лише надходжень податків на споживання, а й усіх інших податків, як наслідок активізації бізнесу та створення нових робочих місць.

Усвідомлюючи необхідність фінансової консолідації, підвищення рівня податкового навантаження до 30,6 % у І кварталі 2015 року можна вважати виправданим. Проте за пропонованої нами альтернативної структури податкової системи України, при такому високому рівні податкового навантаження можна було б, принаймні частково, уникнути скорочення споживчого попиту і збільшення податкового навантаження на бізнес. За умови сплати податку на майно за 2013 та 2014 роки, як це було спочатку проголошено Урядом, правильному обґрунтуванні неоподатковуваного мінімуму та запровадженні диференційованих ставок, податкове навантаження збільшилось би на заможні верстви населення.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Підводячи підсумки, зазначимо, що при побудові нової моделі податкової системи ми обережно підходили до обґрунтування структурних змін, зважаючи, по-перше, на складну політичну, економічну та фінансову ситуацію в країні, в якій краще проявляти виваженість, ніж радикалізм; по-друге, на відсутність необхідної вихідної інформації для отримання більш точних результатів розрахунків. Практичну реалізацію отриманої моделі вважаємо реальною. Для цього необхідно:

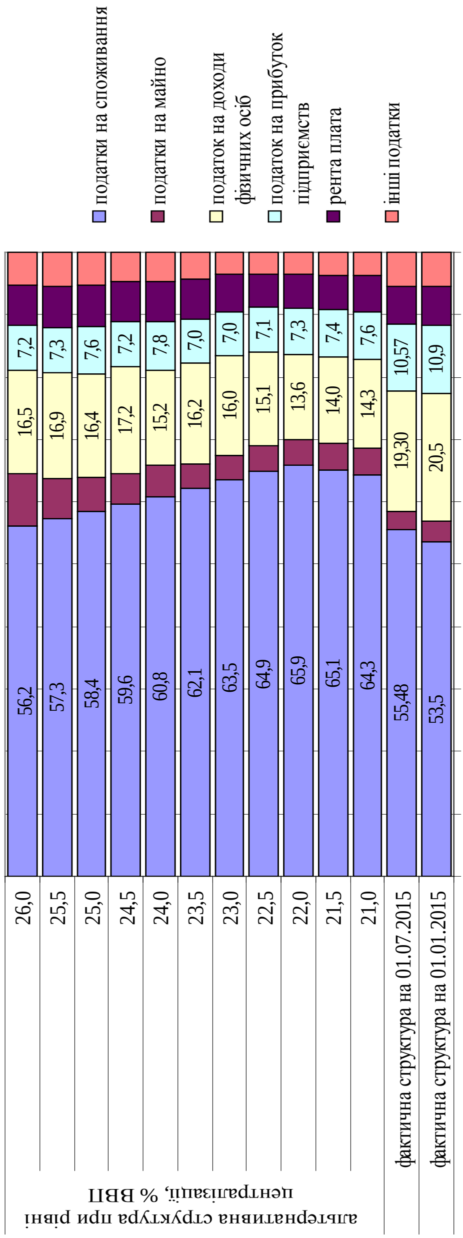

Рис. 2. Фактична та альтернативна структури податкової системи України

Примітка. Побудовано автором за результатами моделювання.

1. в усіх регіонах запровадити податок на майно з однаковим для усіх платників неоподатковуваним мінімумом, незалежно від виду нерухомого майна (квартира чи будинок), за встановленою ПКУ ставкою, (у перспективі — за диференційованими ставками, залежно від характеру розподілу нерухомості між власниками);
2. розширити об’єкт оподаткування транспортним податком, за рахунок суден, вертольотів і літаків; диференціювати ставки залежно від марки автомобіля, а не об’єму двигуна;
3. підвищити ставку податку на доходи фізичних осіб на дивіденди та роялті до 15 %. Запровадити диференційовану шкалу ставок при оподаткуванні процентних доходів на депозитні рахунки., та єдину ставку при оподаткуванні трудових доходів;
4. скасувати 7-відсотковий ПДВ на лікарські засоби.

Прогнозувати подальші зміни у податковій системі України можливо лише після реалізації означених заходів.

Бібліографічний список

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи)» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53072
2. *Тимченко О. М., Сибірянська Ю. В*. Оптимізація структури податкової системи України в контексті мінімізації податкового боргу // Формування ринкових відносин в Україні : збірник наукових праць. — К., 2009. — № 11(102). — С. 23–28.
3. *Тимченко О. М., Сибірянська Ю. В*. Фіскальні ефекти структурних зрушень в податковій системі України // Економічний часопис XXI століття. — 2014. — №1-2 (1). — С. 69–73.
4. *Сибірянська Ю.В., Кондратенко М.Б.* Нова модель податкової системи України: перерозподіл податкового навантаження / Ю.В. Сибірянська, М.Б. Кондратенко // Бізнес-інформ. — 2014. — №7. — С. 276–283.
5. Офіційний сайт Державної казначейської служби України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.treasury.gov.ua/
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
8. Taxation trends in the European Union: Data for the EU Member States, Iceland and Norway: 2014 edition. — Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. — P. 174. [Електронний ресурс]. —

Режим доступу: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2014/report.pdf

References

1. Explanatory note to the draft law of Ukraine “Pro vnesennya zmin do Podatkovogo kodeksu Ukraïni ta deyakih zakoniv Ukraïni (shchodo podatkovoï reformi)» [On amendments to the Tax code of Ukraine and some laws of Ukraine (on tax reform)] / [Legal Act of Ukraine] (2014). Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53072

2. Tymchenko O. M. & Sybirianska Y. V. “Optimizaciya strukturi podatkovoï sistemi Ukraïni v konteksti minimizacії podatkovogo borgu» [Optimization of the structure of tax system of Ukraine in the context of minimizing tax debt] // Formuvannya rinkovih vidnosin v Ukraïni: zbirnik naukovih prac. — K (2009), № 11(102). — P. 23–28. [In Ukrainian]

3. Tymchenko O. M. & Sybirianska Y. V. “Fiskal’ni efekti strukturnih zrushen’ v podatkovij sistemi Ukraïni» [Fiscal Effects Of Structural Changes In The Tax System Of Ukraine] // Ekonomichnij chasopis XXI stolittya (2014) №1-2 (1). — P. 69-73. [In Ukrainian]

4. Sybirianska Y. V. & Kondratenko M.B. “Nova model’ podatkovoï sistemi Ukraïni: pererozpodil podatkovogo navantazhennya» [The New Model of the Tax System of Ukraine: the Redistribution of the Tax Burden] // Biznes-inform (2014), №7. — P. 276-283 [In Ukrainian]

5. State Treasure Service of Ukraine, official website — Available at: treasury.gov.ua

6. Ministry of finance of Ukraine, official website — Available at: minfin.gov.ua

7. State Satistical Service of Ukraine, official website. — Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/

8. Taxation trends in the European Union: Data for the EU Member States, Iceland and Norway: 2014 edition. — Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. — P. 174/ [Electronic recourse]. // Available at: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2014/report.pdf [In English]

Стаття надійшла до редакції 29 січня 2016 р.

УДК 336.201.3, 336.221.4

Тимченко Елена Николаевна,
доктор экон. наук, проф., профессор кафедры финансов,
ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)
E-mail: o_tymchenko@ukr.net

Сибирянская Юлия Владимировна,
канд. экон. наук, доц., доцент кафедры финансов,
ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)
E-mail: Sybirianska@kneu.edu.ua

Альтернативная модель налоговой системы Украины

АННОТАЦИЯ. При разработке положений налоговой реформы важно чётко понимать результат, который следует достичь. Этот результат — новая структура налоговой системы Украины, которую необходимо логически осмыслить и математически рассчитать, определивши общий уровень налоговой нагрузки и удельный вес налогов в ВВП и общем объёме налоговых поступлений. Авторская разработка альтернативной структуры налоговой системы Украины представлена в данной статье. Авторы обосновали основные приоритеты в формировании новой структуры налоговой системы Украины, минимальные и максимальные значения общего уровня налоговой нагрузки и удельного веса налогов в ВВП и с помощью программного обеспечения получили новую структуру налоговой системы Украины, которая соответствует заданным параметрам и поставленной цели реформирования. Авторы предлагают рекомендации по реформированию механизмов взимания налогов, чтобы реализовать новую модель. Последующие исследования возможны только после апробации предложенных рекомендаций на практике.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: налоги, налоговая система, налоговая реформа, налоговая нагрузка.

UDC 336.201.3, 336.221.4

Tymchenko Olena,
Doctor of Sciences (Economics), Professor,
Professor at the Department of Finance
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: 0_tymchenko@ukr.net
Sybirianska Yuliia,
Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Finance
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: Sybirianska@kneu.edu.ua

Alternative model of Ukraine tax system

ABSTRACT. Developing the tax reform concept, it is necessary to understand clearly the result which should be achieved. This result is a new structure of the *tax system of Ukraine which has to be substantiated and mathematically calculated by identifying the tax burden and the shares of various taxes in GDP and in total tax revenue. The authors present the alternative model of the tax system in this article. They substantiate the priorities in creating a new structure of the tax system in Ukraine, minimal and maximum level of tax ratio, and the share of various taxes in GDP. The alternative tax system structure which corresponds to the aims of reforming was developed by using application software. The authors suggest recommendations to the reforming of the tax mechanisms which should be implemented to realize the new model of tax system in Ukraine. The further research is reasonable if the suggested recommendations are meant to be realized.*

KEY WORDS: tax, tax system, tax reform, tax burden

УДК 330.322.3:338.486.6

Шуплат Олена Михайлівна,
старший викладач кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: ldovbenko@ukr.net

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТУРИЗМУ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

АНОТАЦІЯ. Стаття написана з метою розкриття теоретичних і практичних аспектів інвестиційної діяльності підприємств сфери туризму та галузевих особливостей її здійснення. Проаналізовано теоретичні засади щодо сутності інвестиційної діяльності у сфері туризму. Узагальнено підходи сучасних науковців, щодо визначення поняття «інвестиційна діяльність у сфері туризму» та запропоновано авторську дефініцію. Виокремлено галузеві особливості інвестиційної діяльності у сфері туризму. Здійснено аналіз видів, форм та об'єктів інвестування у сфері туризму. Проаналізовано місце України на світовому ринку туристичних послуг у контексті туристичних потоків і фінансових надходжень від міжнародного туризму. Узагальнено внесок підприємств сфери туризму у формування ВВП України та визначено обсяг капітальних інвестиції освоєних ними протягом 2010–2014 рр.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інвестиційна діяльність, галузеві особливості інвестиційної діяльності, сфера туризму, роль туризму, туристичні потоки.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. У кризових умовах, при обмеженості фінансових ресурсів, особливої актуальності набуває питання інвестиційної діяльності підприємств сфери туризму в Україні, основною метою якої є створення сприятливих умов для